

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Č. j.: 146 208/98-00096
Signatura: bn6vs201

Inspektorát č. 14
Okresní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola / školské zařízení: Střední odborná škola a Střední odborné učiliště pro tělesně postiženou mládež, Ostrava - Poruba, 17. listopadu 1123

IZO: 013644319

Ředitel školy / zařízení: Ing. Petr Škapa

Zřizovatel: MŠMT ČR

Příslušný školský úřad: Školský úřad Ostrava

Termín inspekce: 13. - 14. října 1998

Inspektorka: PhDr. Jaroslava Wenigerová

Předmět inspekce: Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (zákona č. 139/1995 Sb.):
Podmínky a průběh vzdělávání

Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá: Výroční zpráva za školní rok 1997/1998, organizační zabezpečení školního roku 1998/1999, učební plány, školní kurikulum pilotní školy Phare, osnovy a tematické plány hospitovaných předmětů, hospitační záznamy, rozvrh hodin, třídní knihy, sešity a práce žáků, žákovské projekty pilotní školy Phare, projekt protidrogové prevence a sociálně patologických jevů, organizační řád výchovné komise, přehled jednotlivých vad žáků k 30.9.1998, seznam didaktických pomůcek, školní řád, řád domova mládeže, nabídka mimoškolní činnosti

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1. Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávacího procesu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků

SOŠ a SOU pro tělesně postiženou mládež je zařazena do sítě speciálních škol a pro výuku a výchovu zdravotně postižených dětí má velmi dobré materiálně technické podmínky včetně bezbariérového přístupu, prostor ve škole, na internátě, výtahu i speciálních učeben. Ve školním roce 1998/1999 navštěvují školu celkem 1054 žáci, SOŠ 918 žáků, SOU pak 136 žáků. Z celkového počtu 1054 je 560 žáků zdravotně postižených, z jiných okresů zahrnujících celou Moravu jsou to celkem 282 žáci.

Součástí střední odborné školy, která byla předmětem orientační inspekce, je pilotní škola Phare s obory Elektrotechnika, Strojírenství, Hotelnictví a turismus, dobíhá studium na rodinné škole, druhým rokem se vyučuje oboru Výchovná a humanitární činnost.

SOŠ a SOU pro tělesně postiženou mládež zahrnuje rozsáhlý komplex budov složený ze školy, domova mládeže, jídelny, knihovny, čítárny, společenského sálu, 2 tělocvičen, bazénu, sportovního areálu včetně tenisových kurtů, posilovny, rehabilitace a sauny. Pro ozdravné pobyty žáků, tělovýchovné a lyžařské kurzy slouží vlastní středisko v Rudné pod Pradědem. V prostorách školy se nachází ordinace praktického lékaře a zubní ambulance.

SOŠ má celkem 22 funkčně vybavených odborných učeben a cvičnou kuchyň, které umožňují škole naplňovat vzdělávací program. Jedná se o 4 učebny výpočetní techniky, 2 učebny techniky administrativy, 2 učebny jazyků, 2 učebny hudební výchovy, 2 učebny estetické výchovy, 3 učebny pro gastronomii, 1 učebnu obchodu, 2 učebny zaměřené na zdravotní výchovu, 3 učebny odborného výcviku a 1 speciální učebnu pro žáky s vážnějším zdravotním postižením. Odbornou praxi vykonávají studenti oboru Výchovná a humanitární činnost a rodinné školy v ústavech sociální péče, v domovech důchodců a v předškolních zařízeních. Studenti oboru Hotelnictví a turismus vykonávají odbornou praxi v hotelových a restauračních provozech.

Vedle knihovny čítající zhruba 15 000 knih a sloužící jak žákům, tak i zaměstnancům školy, mají pedagogičtí pracovníci k dispozici příruční knihovnu odborné literatury.

Didaktická technika je funkční, v přiměřeném počtu, fond učebnic je dostatečně široký a odpovídá vzdělávacímu programu školy. Vzhledem k tomu, že škola je zařazena do sítě speciálních škol, dostávají žáci v souladu s nařízením vlády č. 15/1994 Sb., ze dne 1.12.1993 o bezplatném poskytování učebnic, učebních textů a základních školních potřeb, učebnice bezplatně.

Pro přepravu zdravotně postižených žáků používá škola vlastní mikrobus.

Materiálně technické podmínky školy jsou hodnoceny jako nadprůměrné.

2. Hodnocení psychohygienických podmínek školy

Pracovní prostředí školy je pro žáky i zaměstnance velmi vhodné. Pedagogičtí pracovníci mají k dispozici standardně vybavené kabinety, které slouží i k úschově učebních pomůcek. Výzdoba interiéru školy včetně učeben se vyznačuje vysokou estetickou úrovní, navíc podtrženou čistotou všech jejích prostor.

Škola má vlastní jídelnu s kuchyní, dále je k dispozici bufet a dva nápojové automaty.

Zaměstnanci školy mohou ve svém volném čase využívat služeb sportovního areálu včetně posilovny a sauny.

Část internátu sloužící vážněji zdravotně postiženým studentům architektonicky splňuje požadavky na bezproblémové bydlení těchto studentů, včetně koupelen a WC.

Rozvrh hodin a přestávek respektuje psychohygienické potřeby žáků, pedagogických i nepedagogických pracovníků.

Psychohygienické podmínky školy včetně jejího zázemí jsou hodnoceny jako nadprůměrné.

3. Hodnocení kvality vyučování a úrovně vzdělávání.

Střední odborná škola se orientuje na výsledky výchovně vzdělávací činnosti, u žáků se zdravotním postižením pak respektuje doporučení pedagogicko-psychologické poradny, speciálně pedagogického centra i lékaře, vytváří pro ně optimální podmínky a individuálním

přístupem pedagogických pracovníků usiluje o co nejlepší výsledky žáků. U dvou vážně postižených studentů probíhá výuka podle individuálního plánu v jejich domovech, kam za nimi přijíždějí pedagogové školy.

Zejména naplňování školního kurikula, na němž je postaven vzdělávací program projektu Phare, vede žáky k větší samostatnosti, tvůrčímu přístupu a zároveň týmové práci, což pak žáci 3. ročníkem počínaje musí prokázat při tvorbě ročníkových projektů.

Škola dosahuje dobrých výsledků při uplatňování absolventů na trhu práce.

Hodnocení úrovně vzdělávání v jednotlivých předmětech.

Hospitovány byly 3 vyučovací hodiny, z toho 2 hodiny jazyka českého a 1 hodina dějepisu. Probíraná témata byla v souladu s tematickými plány, obsahově vycházela ze schválených učebních osnov a školního kurikula.

Český jazyk a literatura

Obě hospitované hodiny byly věnovány literatuře, byly dobře připraveny a promyšleny, měly jasně stanovený obsah a cíl. Zejména druhá hodina svou strukturou vedla žáky k neustálé aktivizaci, takže žáci měli možnost prokázat své vědomosti, ale především se mohli podílet na tvorbě hodiny, což jim přinášelo očividnou radost. Vzhledem k tomu, že se jednalo o třídu žáků s vážnějším zdravotním postižením, vyučující po celou hodinu uplatňovala individuální přístup, střídala různé formy a metody práce, čímž dala šanci všem žákům se projevit. Stále aktuální látky využila k nenásilnému výchovnému působení s mravním podtextem.

V obou hodinách došlo k mezipředmětovému propojení s dějepisem, bylo účelně využito ukázek z probíraných děl, v první hospitované hodině bylo určitou nevýhodou, že žáci nemohli samostatně pracovat s textem, neboť jej měla k dispozici jen vyučující, tudíž i aktivita žáků byla nižší než v druhé hodině. V závěru hodin bylo provedeno shrnutí a opakování probrané látky, při němž žáci prokázali pochopení učiva.

Obě vyučující dokázaly oddělit podstatné od méně podstatného, i pro žáky vzdálené téma dokázaly srozumitelně přiblížit a žáky zaujmout. V obou hodinách se projevila odbornost vyučujících.

V hodinách panovala přátelská pracovní atmosféra, postavená na přirozené komunikaci s žáky.

První ze sledovaných hodin lze hodnotit jako nadprůměrnou, druhou jako vynikající.

Dějepis

Hodina byla odučena neaprobovaně, hodiny dějepisu má však vyučující ve svém úvazku.

Sledovaná hodina měla stanoven obsah a cíl, vyučující však nedokázala využít zajímavého tématu k jeho aktualizaci a především k diskuzi žáků o otázkách demokracie, americké ústavě a Prohlášení nezávislosti. Výklad učitele nebyl motivující, neaktivizoval žáky a omezil se na popis historických událostí. V závěru hodiny provedla vyučující opakování toho, co žákům nadiktovala do sešitu. Nevýraznost hodiny byla umocněna navíc monotónním projevem učitelky. Určitým kladem hodiny byla snaha vyučující o samostatnou práci žáků, když jim zadala vyluštění křížovky vztahující se k probranému tématu.

Sledovanou hodinu lze hodnotit jako podprůměrnou.

4. Hodnocení podmínek a výsledků formativního působení na žáky

Život střední odborné školy se řídí školním řádem, v němž jsou zakotveny povinnosti žáků, práva žáků nejsou explicitně vyjádřena, na rozdíl od řádu domova mládeže, v němž jsou zakotvena práva i povinnosti ubytovaných. Na vytváření dobrých mezilidských vztahů má pozitivní vliv soužití zdravých a zdravotně postižených žáků, které vede ke vzájemné ohleduplnosti, úctě, pomoci a především ke vzájemnému poznávání. Tím je vytvářen i přirozený základ pro naplňování budoucí profese studentů, zejména oboru Výchovná a humanitární činnost. Škola vykazuje znaky harmonických vztahů mezi žáky navzájem, mezi žáky a pedagogickými pracovníky. Chování žáků v době inspekční činnosti bylo kultivované a zdvořilé.

Funguje prevence problémových jevů, je realizován projekt protidrogové prevence a prevence sociálně patologických jevů a jsou přijímána účinná opatření k nápravě.

Střední odborná škola vytváří podmínky a prostor pro individuální rozvoj osobnosti žáka, zvýšená pozornost je věnována zdravotně postiženým žákům a žákům s výchovnými problémy.

Působení školy z hlediska rozvoje osobnosti žáka je hodnoceno jako nadprůměrné.

5. Hodnocení výchovného poradenství

Vzhledem k počtu žáků, zaměření školy vykonávají funkci výchovné poradkyně 2 vyučující, a to jak pro SOŠ, tak i pro SOU. I když nejsou plně kvalifikovány pro výkon funkce, je výchovné poradenství na škole účinné, jejich kompetence jsou přesně vymezeny. U obou se projevuje sociální citění, hluboký a dlouhodobý zájem o tuto práci a především dobrý status v pedagogickém sboru i u žáků.

Jedna se věnuje žákům s výchovnými problémy a s vývojovými poruchami učení a spolupracuje v této oblasti s pedagogicko-psychologickou poradnou. Druhá pak problematice zdravotně postižených dětí a spoluprací s PPP v této oblasti, dále se speciálně pedagogickým centrem a příslušným lékařem. Vedení dokumentace o žácích je přehledné a systematické.

Pro řešení závažnějších výchovných problémů je ustavena výchovná komise, která se ve své práci řídí organizačním řádem a která připravuje též podklady pro rozhodnutí ředitele školy. Dobrá je spolupráce s rodiči při řešení výchovných problémů.

Jedna z výchovných poradkyň zpracovala kvalitní projekt protidrogové prevence a prevence sociálně patologických jevů s názvem Nechci, který je časově omezen a je zaměřen na primární prevenci zneužívání drog a sociálně patologických jevů na škole. Časové vymezení projektu je duben 1998 až leden 1999, poté dojde k jeho vyhodnocení. Od začátku tohoto školního roku byla zřízena samostatná funkce protidrogového preventisty, kterou do té doby vykonávala jedna z výchovných poradkyň.

Výchovné poradenství lze hodnotit jako nadprůměrné.

6. Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Škola podporuje rozvíjení estetických potřeb žáků tvořivými aktivitami, estetickou úpravou prostředí, na níž se v převážné míře podílejí právě žáci pod vedením pedagogů. Škola vytváří podmínky pro upevňování sounáležitosti a hrdosti na svou školu, k její podpoře pořádá společenské akce, akademie, sportovní turnaje, každoročně Den otevřených dveří. Pro žáky 1. ročníku organizuje škola lyžařské kurzy, pro žáky 2. ročníku

pak tělovýchovné kurzy. Žáci i zdravotně postižení se již několik let zúčastňují Běhu Terryho Foxe v Praze, aby finančně i morálně podpořili nadaci boje proti rakovině.

Žáci školy se zapojují do soutěží ostravských středních škol, ale i na celostátní úrovni, např. soutěž Evropa a já vyhlášená MŠMT ČR. Někteří žáci zasílají své příspěvky do regionálního tisku. Škola oceňuje úspěchy žáků v mimoškolních aktivitách. O životě školy, její novodobé historii, jejích proměnách z hornického učiliště do dnešní podoby je vedena kronika. Škola využívá všech svých rozmanitých aktivit k pozitivnímu ovlivňování postojů žáků.

Aktivity školy, které ovlivňují výchovně vzdělávací činnost, jsou na nadprůměrné úrovni.

7. Hodnocení činnosti školských zařízení

Školní jídelna má kapacitu 700 jídel, v tomto školním roce připravuje obědy pro 350 zájemců z řad žáků, dospělých zaměstnanců školy i veřejnosti. Dle zájmu žáků jsou připravovány snídaně, večeře i svačiny. Provoz jídelny je řádně zajištěn, je dbáno na dodržování technologických postupů v souladu s racionální výživou. Stravu lze hodnotit jako chutnou. Ve škole jsou umístěny dva nápojové automaty, nápoje jsou podávány při jídlu v jídelně, pitný režim není speciálně zajišťován. Rozvržení pauzy na oběd do různých časových úseků umožňuje žákům stravování v klidu.

V jídelně vykonávají odborný výcvik žáci SOU oboru Kuchař.

Domov mládeže má kapacitu 200 žáků, ta je plně využita nejen žáky SOŠ a SOU, ale i studenty z jiných ostravských středních škol. Materiální vybavení je na standardní úrovni, část pro zdravotně postižené žáky je na úrovni nadstandardní. 15 vychovatelů, 2 sportovní instruktoři a další 2 zaměstnanci sportovního areálu zajišťují bohatou zájmovou mimoškolní činnost. Žáci vedle aktivit v tělocvičně a plavání si mohou zahrát kuželky, plážový volejbal, malou kopanou, využívat sauny, posilovny a tenisových kurtů. Svě zájmy mohou realizovat v hernách stolního tenisu, v herně kulečnicku, v hudebně, knihovně i ve fotokomoře. K tomu všemu slouží zájmové kroužky turistický, lyžařský, plavání, odbíjené, střelecký, atletický, čtenářský a filmový. K tomuto rozmanitému výčtu patří návštěvy divadelních představení včetně mimoostravských. Ke konání různých společenských akcí, akademií a soutěží slouží společenský sál.

Na základě zjištěných skutečností je tato oblast hodnocena jako nadprůměrná, mimoškolní zájmové aktivity jako mimořádné.

ZÁVĚRY

Podmínky výchovně vzdělávací činnosti jsou celkově na velmi dobré úrovni, škola v poměrně krátké době dokázala vytvořit nadstandardní podmínky pro vzdělávání zdravotně postižených žáků. Je kladen velký důraz na vytváření dobrého soužití zdravých a zdravotně postižených žáků, které vede studenty k toleranci, ohleduplnosti a vzájemné pomoci. Škola se prokazatelně orientuje na výsledky výchovně vzdělávací činnosti žáků, což mimo jiné také dokazuje dobré uplatnění absolventů na trhu práce. Výchovné poradenství, které je postaveno na úzké spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou, speciálně pedagogickým centrem, lékařem, dobré spolupráci s rodiči, je účinné, nabídka dalších aktivit školy je široká a rozmanitá.

Škola je ve sledovaných oblastech hodnocena jako nadprůměrná.

V Ostravě dne 19. října 1998

razítko

Podpis inspektorky:

PhDr. Jaroslava Wenigerová v. r.

Přílohy : -

Inspekční zprávu jsem převzal(a) dne 22. října 1998

razítko

Podpis ředitele školy : Ing. Petr Škapa v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo č.j. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	26. 10. 1998	146 208/98-00096
Školský úřad:	26. 10. 1998	146 208/98-00096